

To: [redacted] ([redacted] 5.1.2e) ([redacted] 5.1.2e @minvws.nl); [redacted] 5.1.2e ([redacted] 5.1.2e @nsob.nl]

Cc: ([redacted] 5.1.2e) ([redacted] 5.1.2e @minvws.nl); [redacted] 5.1.2e ([redacted] 5.1.2e @minvws.nl); [redacted] 5.1.2e ([redacted] 5.1.2e @minvws.nl)

From: [redacted] 5.1.2e

Sent: Wed 2/2/2022 1:44:38 PM

Subject: RE: Reactie 2de essay: het einde voorbij

Received: Wed 2/2/2022 1:44:43 PM

[image001.jpg](#)

Dag [redacted] 5.1.2e

Dank voor de uitgebreide reactie op het essay. We zullen de opmerkingen beoordelen en meenemen in de definitieve (concept)versie. Verder is het goed om volgende week nader te spreken over het vervolgproces.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) | Lange Voorhout 17 | 2514 EB Den Haag | 070 [redacted] 5.1.2e | [nsob.nl](https://www.nsob.nl)

Van: [redacted] 5.1.2e) <[redacted] 5.1.2e @minvws.nl>

Verzonden: woensdag 2 februari 2022 13:52

Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @nsob.nl> [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @nsob.nl>

CC: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minvws.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minvws.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minvws.nl>

Onderwerp: Reactie 2de essay: het einde voorbij

Beste [redacted] 5.1.2e

Vooruitlopend op het gesprek dat we komende week hebben stuur ik jullie hierbij de reactie vanuit VWS op het concept van het 2de essay: het einde voorbij toe. Daarbij is het uiteraard aan jullie om te besluiten of en zo ja op welke wijze jullie de gemaakte opmerkingen en suggesties willen verwerken in de definitieve versie van het essay.

De reactie wil ik om die reden splitsen in drie delen, waarbij de eerste twee als bijlage bij deze mail zijn gevoegd:

1. Een inhoudelijke reactie op de onderwerpen (gekoppeld aan specifieke passages) die in het essay aan bod komen, zie hiervoor de bijgevoegde Excel.
2. Een reactie met betrekking tot taal en spelling, die bij het lezen opvielen en die we jullie niet wilden onthouden, zie hiervoor het bijgevoegde woord document.
3. Een aantal overkoepelende opmerkingen / punten die we jullie graag eveneens ter overweging meegeven:

- Het essay is een lezenswaardig stuk. Het feitenrelaas is daarbij eigenlijk meer een opsomming, waarbij doordat het geen volledige reconstructie betreft, de selectie van welke onderwerpen behandeld worden soms willekeurig lijkt. Het zou de lezer wellicht helpen als jullie toelichten hoe de selectie van de feiten tot stand is gekomen.

- Ondanks dat de insteek duidelijk een essay is en geen onderzoeksrapport (dat was ook niet de bedoeling) kan het in de buitenwereld wel zo worden beoordeeld zeker als het zo uitkomt. Daarom zou het goed zijn om daar in de formulering van de tekst scherp op te blijven. Bijvoorbeeld: "Het onderzoek brengt in kaart wat er feitelijk is gebeurd en hoe medewerkers dit hebben beleefd en hierop terugkijken." en "De feitenreconstructie bevat zowel openbaar beschikbare documenten (Kamerbrieven, updates van de Rijksoverheid, twitterberichten van de bewindspersonen, aanwijzingen aan de voorzitters van de Veiligheidsregio's, persconferenties etc.), als een groot aantal interne bronnen die het ministerie van VWS aan de NSOB ter beschikking heeft gesteld voor dit onderzoek". (beide voorbeelden zijn afkomstig uit paragraaf 1.3)

- In het essay mist een inzicht over de *governance*. Wat wettelijk is geregeld en wat niet, rollen, taken en verantwoordelijkheden. Daarbij mist helder inzicht welke (tijdelijke) structuren (ook buiten de overheid) zijn opgericht. Het lijkt soms alsof VWS zelf vrijwel overal de hand in had, terwijl dit niet het geval was. Onduidelijkheid ontstaat daarbij doordat bepaalde instanties zonder toelichting zomaar 'uit de lucht komen vallen', en verschillende samenwerkingspartners niet worden genoemd. De rol van de IGM mist (bv. testbeleid en fieldlabs) daarbij in bredere zin en ook de adviezen van de gedragsunit van het RIVM worden niet genoemd.

- Op pagina 28 staat opgenomen dat het geheel is opgeschreven zonder zelf positie in te nemen. Dat is niet overal gelukt.

Regelmatig lezen de formuleringen wat als vergoelijkingen rondom het handelen van VWS kan klinken, bijv. door het gebruik van tussenwoordjes. Het zou wellicht goed zijn om daar nog even naar te kijken. Dit kan ten onrechte de indruk wekken dat de NSOB naar de mond van de opdrachtgever praat.

- Hoofdstuk 4 poogt een wetenschappelijke theorie over vormen van overheidshandelen te koppelen aan deze crisis. In dit essay lijkt het alsof dit kader iets is dat er even bijgehaald is, zonder gedegen onderzoek. Ook hier zou het de lezer wellicht helpen als de NSOB toelicht waarom dit kader is gekozen want het schetst wel een interessant en leerzaam theoretische kader.

Hopelijk kunnen jullie met opmerkingen voldoende uit de voeten.

Tot slot nog een paar aanvullende vragen van onze kant:

- Hoe zien jullie het verdere proces rondom het voltooien / afronden van het Essay voor jullie?
- Hebben jullie een beeld bij wanneer jullie het afgeronde essay zouden willen publiceren? Is het een overweging / haalbaar om dat gelijktijdig te doen met de publicatie van het 1ste essay?

We spreken elkaar in elk geval komende week, maar mochten er in de tussentijd vragen zijn, dan horen we dat uiteraard graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

.....
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Programmadirectie Nafase COVID-19
Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag

.....
+31 5.1.2e 5.1.2e@minvws.nl

Aanwezig 5.1.2e

.....
5.1.2e 5.1.2e@minvws.nl